

Fischer Ernő 80 Kiállítás, 1994
Szeged, Móra Múzeum Horváth Mihály utcai Képtár
Műhelybeszélgetés a Képtárban

2. rész

A művészetről és az emberi létezésről

Beszélgető társak: Fischer Ernő, Aranyi Sándor, Szuromi Pál, Tandi Lajos

A mű, a művészet rendkívül szoros kapcsolatban van a pedagógiával. Valahol minden művészet tanít, eszméltet, racionálisan is, de lényegében az embernek azt a belső, messze kiismerhetetlen szféráját veszi munkába és dolgozza meg, amit mi érzelmeknek, indulatnak, és lényegében véve lelki vonatkozásaiban az ember számára fontos lételemet ismerünk. Tehát ez egy külön szféra, ami az embert kell megdolgozza. Sajnos a világunk most pontosan abban a nagy betegségben szenved, amit egy kiváló XX. századi filozófus fogalmazott meg, a század legnagyobb filozófusa, talán a filozófusok legnagyobb a görögök után Hegelen kívül, ő Heidegger. Heidegger szerint ennek a századnak a legnagyobb problematikája az, hogy az ember elvesztette a kapcsolatát a léttel. Ennek a létnek, ebben a pillanatban filozófiai értelmezése van. Tehát az a mindenség, ami minket beburkol, amiben benne vagyunk, amit nem ismerünk, de tudjuk, mert ebben élünk. Ez a nagy lét állandó hatással van ránk és ebből a nagy létből merítjük kapcsolatainkat akár a tudomány vonatkozásában, akár a művészet vonatkozásában valamilyen formában megfogalmazni, láthatóvá tenni, érzékelhetővé tenni, verbálisan, vagy a tudomány ún. méréses vonatkozásaiban, a matematika, vagy a geometria stb. nyelvén. Ezek is mind ebbe a szférába tartoznak. A filozófia nagy problémáit valamilyen értelemben, ebben a században is helyére akarják tenni. Heideggerre visszatérve, ő azt mondja, hogy tulajdonképpen az emberiség elfelejtett gondolkodni. Akkor, amikor ebben a században annyi a felfedezés! Ha most ezt abból a filozófiai szempontból nézzük, ahonnan Heidegger nézi a létet. A létezést, tehát a létezőt, magát az embert, és a létet, a beborító világot, amely végtelen és számunkra kiismerhetetlen stb., - akkor azt mondja ezzel, hogy az ember ugyan, az emberi racionalitás létrehozta ebben a században, azt a fantasztikus technikai vívmány-sorozatot a maga számára, amellyel az emberi létezést tette rendkívül kényelmessé. A technika tulajdonképpen ránőtt magára az emberi létre, a létezésre és elfelejtettünk gondolkodni, a gondolkodásnak abban a klasszikus értelmében, amikor az ember kicsit filozofikusan tekint rá a világra, rácsodálkozik a világra. Ez a rácsodálkozás az, amikor időnként elmélyedek csendben, elgondolkodom, tehát foglalkozom az emberrel, emberi léttel magával. A mai ember menekül az emberektől, elidegenedett, menekül az embertársaktól és elvágta azt a tulajdonképpeni összekötő zsinórt, ami - a szülő és gyermek létrejötténél! – az embert a léthez kötötte! Tehát valahol kiestünk, elidegenedtünk valami olyan lényeges dologtól, ami az egész emberi életünknek, létünknek fontos velejárója. Ettől lehetünk emberek, hogy mindig tudjuk, hogy létezik egy végtelen, hogy tudjuk, hogy létezik egy olyanfajta valóság, ami rajtunk kívül van, aminek a megértésére soha nem fogunk eljutni, de amíg ember van, ezzel mindig foglalkozni kell! Abban a pillanatban, ahogy a filozófia meghal, ahogy az ember számára a mítosz, a mitológia meghal. Ma is éppen úgy szükséges a mitológia – a mai kornak is mítosza van. Ezt mi meg sem értjük. Nem filozofálnak az emberek abban az értelemben, ahogy kellene, de benne kell élni, rá kell csodálkoznia a világra és ezt a rácsodálkozást a világra segíti talán az, hogy létrehoznak zeneműveket, költői műveket, irodalmi és képzőművészeti műveket, amelyek egy kicsit magyarázzák az embernek, hogy figyeljen a létezés szépségére, hogy az életnek más oldala is

Fischer Ernő Alapítvány

Közösségi adószáma: HU1811260

Levelezési címe: 1136 Budapest, Raoul Wallenberg u. 2.

Telefon: +36 1 329 2522 Honlap: www.fischererno.hu

E-mail cím: szigyartogyongyi@t-email.hu

van. Tehát ha az ember nem tudja azt a fajta egyensúlyt visszahozni önmaga létében, hogy meditációra is hajlamos lesz, hogy önmaga műveltségét is felemeli arra a rangra, hogy valamit megért vagy meg szeretne érteni a világból, akkor ez az ember elveszett, ennek az embernek az egyetlen vágya lesz meggazdagodni, karriert csinálni, más embereken átgázolni. Ezzel elveszti azt az etikai álláspontot és a létezéssel szoros kapcsolatot, a köldökszinórt, ami nélkül nincs emberi élet.

Leírta és megszerkesztette: Szigyártó Gyöngyi
Budapest, 2020 május